

Posudek na bakalářskou práci Jozefa Murína: Metzov pojem nebezpečném paměti a jeho aplikácia na dejiny skrytej církvi na Slovensku

Obor: Teologie křesťanských tradic

Bakalářská práce Jozefa Murína má 59 stran plus 42 stran příloh. Je rozdělena do třech kapitol, z nichž první se zabývá Metzovým pojetím nebezpečné paměti a teologie jako diskursu, který vychází z této paměti utrpení, druhá tuto paměť exemplifikuje na dějinách skryté církve na Slovensku a třetí se pokouší ukázat v jakém smyslu můžeme použít metzovskou kategorii nebezpečné paměti jako klíč k porozumění minulosti skryté církve a její roli pro dnešní sebe-pochopení církve. Následuje bibliografie o 44 položkách a velmi zajímavé přílohy, v nichž jsou dosud nepublikované rozhovory, linie tajných svěcení, ukázky ze samizdatových publikací a z dokumentů STB o skryté církvi. Část těchto nasbíraných materiálů by rozhodně stála za uveřejnění.

První, filosoficko-teologická kapitola staví Metzovo pojetí nebezpečné paměti do širších souvislostí jeho politicko-teologického projektu. Ukazuje proč Metz spojuje paměť Kristova utrpení s utrpením lidí v každé – a tedy i naší generaci. V jakém smyslu Metz rehabilituje eschatologické výhledy paměti, a proč se staví kriticky vůči teologiím, u nichž dominuje sláva vzkříšení.

Druhá, historická kapitola přehledně pojednává o dějinách skryté církve na Slovensku. Začíná dobou Slovenského štátu a vede až do doby po sametové revoluci. Ač je kapitola nazvaná „Skrytá cirkev na Slovensku v paměti křesťanov“, téma paměti je v ní až na výjimky (např. str. 35 a 44) pojednáno spíše implicitně ve sledu komentovaných událostí jednotlivých období.

První i druhá kapitola jsou výborně zpracovány, každá z nich však má své vlastní téma a svou vlastní disciplínu a jejich souvislost působí spíše nahodile než promyšleně. To se ukazuje jako problém ve třetí kapitole, která by měla nabídnout syntézu obou předchozích kapitol, ale zůstává roztržena mezi pokračování příběhu skryté církve po sametové revoluci očima historika a pojednání o tématech, která by mohla nabídnout styčné body, jako je teologie a praxe eucharistie a zamyšlení nad pamětí skryté církve.

Závěr se znovu pokouší obě výborné části, filosoficko-teologickou a historickou, sjednotit, ale daří se to jen částečně. V rámci obhajoby bude zajímavé vrátit se k otázkám, v čem je Metzovo pojetí nebezpečné paměti užitečné pro výklad dějin skryté církve (na to, abychom vedle sebe nechali platit protichůdná tvrzení nepotřebujeme Metze), kde je mimoběžné a kde může být zavádějící. Případně jaké jiné teologické nástroje jsou pro výklad takto komplikovaného tématu vhodné.

Velmi nadprůměrnou část práce tvoří rozsáhlé přílohy, z nichž alespoň některé rozhovory by stály za publikaci.

Práce splňuje všechny nároky na ni kladené. Doporučuji hodnocení stupněm B.

V Praze, 15.2. 2008

Ivana Noble